

Finansira
Evropskaunija

**Regionalni program lokalne demokratije na zapadnom Balkanu 2
ReLOaD2**

**Analiza raspodjele finansijskih sredstava
prema organizacijama civilnog društva
u Gradu Mostaru**

Sadržaj

Skraćenice	3
Spisak tabela	4
Spisak grafikona.....	5
Opće informacije o projektu	6
Obuhvat analize i metodološki pristup	8
Analiza postojeće dokumentacije JLS	9
Upitnik	9
Intervju	10
Pregled pravne regulative nivou JLS	11
Analiza procedura za dodjelu sredstava.....	12
Uporedni prikaz postojećih praksi sa LOD metodologijom	16
Kvantitativna analiza dodijeljenih sredstava	18
Osvrt na izvještaje o provedenoj finansijskoj reviziji.....	23
Zaključak.....	23
Preporuke	23

Skraćenice

BiH	- Bosna i Hercegovina
FBiH	- Federacija Bosne i Hercegovine
GV	- Gradsko vijeće
JLS	- jedinica(e) lokalne samouprave
KM	- konvertibilna marka
LOD	- Projekat jačanja lokalne demokratije
OCD	- organizacija(e) civilnog društva
ReLOaD	- Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu

Spisak tabela

Tabela 1 - Struktura upitnika za analizu primjene koraka iz LOD metodologije.....	10
Tabela 2 - Veličina budžeta, izdvajanja za OCD, Grad Mostar, 2016-2020, KM.....	18
Tabela 3 - Horizontalna analiza izdvajanja za OCD, Grad Mostar, 2016-2020, (%).....	18
Tabela 4 - Visina izdvajanja za kategorije OCD, Grad Mostar, 2016-2020, KM	19
Tabela 5 - Vertikalna analiza dodjele sredstava kategorijama OCD, Grad Mostar, 2016-2020, (%).....	19
Tabela 6 - Horizontalna analiza dodjele sredstava kategorijama OCD, Grad Mostar, 2016-2020, (%).....	19
Tabela 7 - Finansiranje OCD i stanovništvo u Gradu Mostaru, 2016-2020	21
Tabela 8 - Godišnji načini dodjele sredstava u Gradu Mostaru, 2016-2020, KM.....	21
Tabela 9 - Prosječna finansijska izdvajanja, godišnji iznosi i vrste OCD, 2016-2020, KM	221

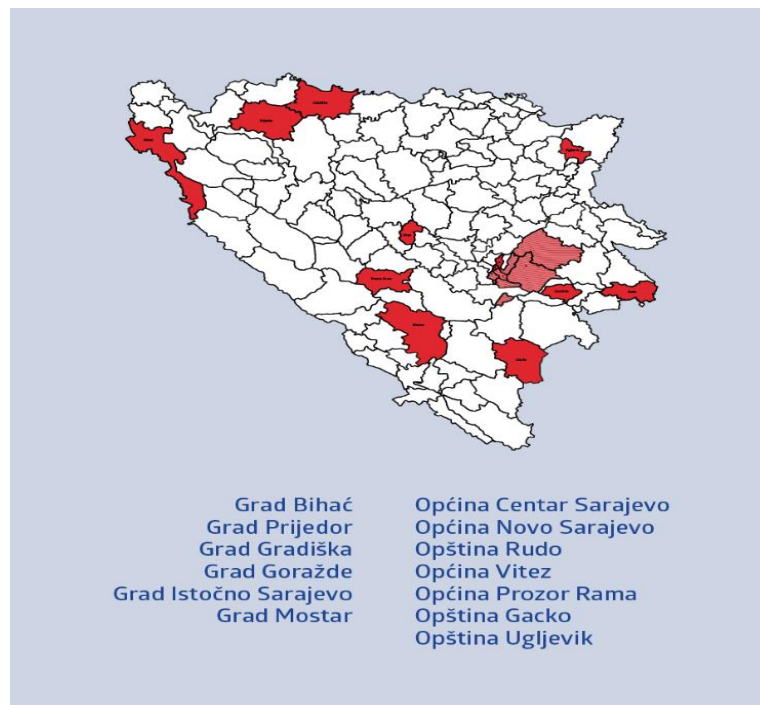
Spisak grafikona

Grafikon 1 - Triangulacija u analitičkom pristupu	9
Grafikon 2 - Prosječni udjeli OCD u periodu 2016-2020, Grad Mostar, (%)	19
Grafikon 3 - Kumulativni prikaz načina dodjele sredstva u Gradu Mostaru, 2016-2020, (%).....	22

Opće informacije o projektu

Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) je četvorogodišnji projekat (2021- 2024. godine), koji finansira Evropska unija (EU), a implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP). ReLOaD2 se zasniva na pozitivnim iskustvima ReLOaD1 projekta kao i projekta Jačanje lokalne demokratije (LOD), koji je u Bosni i Hercegovini provodio UNDP, uz finansijsku podršku EU, i koji služi kao primjer dobre prakse koja se sada koristi i kao model širom Zapadnog Balkana. Kao regionalna inicijativa, ReLOaD projekat se provodi u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Kosovu*, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji.

ReLOaD2 u naredne četiri godine (2021. - 2024.) ima za cilj ojačati participativne demokratije i proces EU integracije na Zapadnom Balkanu, podstičući civilno društvo i mlade da aktivno sudjeluju u donošenju odluka, te stimulirajući pravnu i finansijsku potporu za OCD. ReLOaD2 saraduje s lokalnim vlastima i podstiče ih da primjenjuju transparentan sistem finansiranja, koji je usmjeren na razvoj, prepoznajući lokalne potrebe i prihvaćajući projektno kreiran pristup. Također, projekat promovise angažman mladih i podržava provedbu inicijativa mladih, te radi na poboljšanju njihove perspektive u partnerskim jedinicama lokalne samouprave. U Bosni i Hercegovini, ReLOaD projekat saraduje sa 13 jedinica lokalne samouprave (JLS):

U ovim JLS ReLOaD2 je usmjerio svoje aktivnosti na rad sa predstavnicima administracije jedinica lokalnih samouprava, općinskih vijeća/skupština opština i organizacija civilnog društva, te unapređenje njihovih kapaciteta za poboljšanje saradnje između lokalnih vlasti i organizacija civilnog društva. Suština ReLOaD2 projekta je u primjeni transparentnog, projektnog finansiranja projekata organizacija civilnog društva koji su utemeljeni na lokalnim strateškim dokumentima i koji su fokusirani na građane i njihove potrebe.

Obuhvat analize i metodološki pristup

Obzirom da je jedan od ciljeva ReLOaD2 projekta povećanje transparentnosti i uvođenje projektnog pristupa u dodjeli sredstava za OCD u partnerskim JLS, ReLOaD2 je inicirao izradu analize koja će utvrditi trenutno stanje u smislu praksi i procedura u svih 13 JLS te u skladu sa situacionom analizom pružiti odgovarajuće preporuke za unaprjeđenje transparentnosti u dodjeli sredstava za OCD. U kontekstu ReLOaD2 projekta i ove analize, OCD obuhvataju sljedeće vrste organizacija: OCD koje djeluju u oblasti kulture, ekologije, socijalne inkluzije, ljudskih prava i druge kategorije, te omladinske organizacije, sportska društva i boračka udruženja. Analiza ne obuhvata humanitarne organizacije, karitativne organizacije i vjerske zajednice, dobrovoljna vatrogasna društva i udruženja penzionera.

Analiza se provodi u svim partnerskim JLS i imajući na umu njihovo prethodno iskustvom i učešće u ReLOaD/LOD projektu¹, partnerske JLS su podijeljene u dvije grupe i to:

- Grupa 1 - JLS koje su već učestvovala u ReLOaD projektu ili u jednoj od četiri faze projekta Jačanje lokalne demokratije/demokracije - LOD. To su: Bihać, Centar, Gradiška, Novo Sarajevo, Prijedor, Rudo, Vitez.
- Grupa 2: JLS koje nisu do sada učestvovala u projektima ReLOaD 1 i LOD. To su: Gacko, Goražde, Istočno Sarajevo, Mostar, Prozor-Rama i Ugljevik.

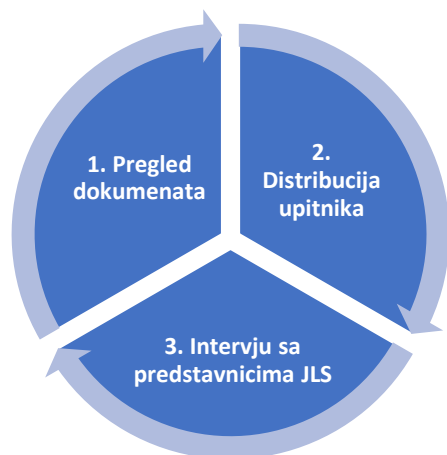
U izradi ove analize korišteni su podaci koji potiču iz dva izvora:

- a) Primarni izvori: podaci prikupljeni putem distribucije upitnika i provedenih intervjua.
- b) Sekundarni izvori: postojeća dokumentacija, izvještaji o izvršenju budžeta, izvještaji o provedenoj finansijskoj reviziji, podaci statističkih zavoda.

Prilikom prikupljanja podataka primijenjen je metod triangulacije kako bi se ostvarila integracija podataka i informacija iz različitih izvora. Time se postigla potrebna dubina razumijevanja stanja u oblasti OCD u JLS.

¹Projekat jačanje lokalne demokratije (LOD) finansirala je Delegacija Evropske unije u BiH i provodio Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP). LOD projekat radio je na jačanju inkluzivnosti i transparentnosti finansiranja lokalnih vlasti za organizacije civilnog društvo. Uveo je konkurentno finansiranje zasnovano na projektima, potičući organizacije civilnog društvo na profesionalizaciju i pružanje specifičnih usluga u skladu sa lokalnim razvojnim prioritetima.

Grafikon 1 - Triangulacija u analitičkom pristupu

U prvom koraku je izvršen detaljan pregled dokumenata dostavljenih od strane JLS. Potom su, u narednom koraku, dodatni podaci prikupljeni distribucijom jedinstvenog upitnika koji su popunili predstavnici JLS u ReLOaD2 projektu. Konačno, obavljen je i on-line intervju sa predstavnicima JLS.

Analiza postojeće dokumentacije JLS

Od svih JLS su zatraženi dokumenti koji se odnose na dodjelu finansijskih sredstava iz budžeta prema OCD (tekstovi javnih poziva, rješenja i odluke o finansiranju OCD po javnom pozivu, izvještaji koje OCD dostavljaju, monitoring izvještaji koje sačinjavaju JLS predstavnici prilikom monitoring posjeta i drugo). Dio dokumentacije je korišten iz ranije komunikacije JLS sa ReLOaD2 projektom budući da su prilikom aplikacije za učešće u projektu JLS dostavljale određene dokumente dokazujući ispunjavanje uslova.

Izvještaji o provedenoj finansijskoj reviziji su preuzeti sa web stranice Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) i Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske (RS). Pregled izvještaja o finansijskoj reviziji JLS se odnosio na primjedbe i preporuke u vezi sa dodjelom sredstava prema OCD iz budžeta JLS u periodu 2016-2020.

Upitnik

Za potrebe analize kreiran je poseban upitnik koji je distribuiran prema JLS. Upitnik je sačinjen od 50 pitanja od kojih 47 čine pitanja sa opcionim odgovorima (da/ne) i tri otvorena pitanja. Na svako pitanje je pored opcionog odgovora (da/ne) ostavljena mogućnost i unosa dodatnih komentara ukoliko su JLS smatrali potrebnim dati dodatno pojašnjenje. Pitanja su koncipirana i grupisana tako da prate pet koraka *LOD metodologije za dodjelu sredstava organizacijama civilnog društva*.²

²LOD metodologija predstavlja set dokumenata i alata za finansiranje OCD iz budžetskih sredstava JLS. Ovaj pristup se zasniva na upravljanju projektnim ciklusom a dokumenti kao što su projektni prijedlog, logička matrica, prijedlog budžeta, plan aktivnosti i sl., čine integralni dio ove metodologije. LOD metodologija ima za cilj da usmjeri općinsku potrošnju namijenjenu OCD na prioritete potrebe zajednice. Utemeljena je na najboljim praksama Evropske unije i ima na konkurentnosti zasnovan projektni pristup isplati javnih sredstava za OCD. Metodologija služi kao korisno sredstvo lokalnim vlastima za unapređenje lokalne demokratije kroz transparentnost i inkluzivnost u donošenju

Tabela 1 – Struktura upitnika za analizu primjene koraka iz LOD metodologije

Broj koraka	Opis koraka	Broj pitanja
1	Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta	8
2	Priprema i objavljivanje javnog poziva	8
3	Ocjena / evaluacija projektnih prijedloga OCD	6
4	Dodjela sredstava i provedba projekata	12
5	Nadzor nad projektima i analiza rezultata javnog poziva	13

Kao što se može vidjeti naglasak u upitniku je stavljen na četvrti i peti korak koji razmatraju dodjelu sredstava i provedbu projekata, te nadzor nad projektima i analizu postignutih rezultata. Svaki korak iz LOD metodologije je razrađen sa odgovarajućim pitanjima iz kojih se može zaključiti da li JLS provodi aktivnosti predviđene u pojedinim koracima. Odgovori na tri pitanja otvorenog tipa su iskorišteni za osmišljavanje zajedničkih preporuka koje se mogu primjenjivati u više JLS.

Uz upitnik je svim JLS dostavljeno i uputstvo za popunjavanje upitnika kako bi se postiglo adekvatno razumijevanje ispitanika i smanjile greške u davanju odgovora. Upitnik je distribuiran email-om koordinatora u JLS.

Intervju

Intervjui sa koordinatorima u JLS su provedeni sa ciljem dobivanja dodatnih pojašnjenja i sticanja detaljnijeg uvida u praktične aspekte način dodjele sredstava za OCD i sticanja. Intervjui su provedeni on-line korištenjem odgovarajućeg software-a.

odluka. Do sada je ukupno 53 JLS u BIH usvojilo LOD metodologiju. Vlada FBiH je donijela Odluku o usvajanju metodologije za transparentno finansiranje projekata organizacija civilnog društva po standardima Europske unije 13.marta 2014. godine a Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske je donijelo 20. maja 2014. godine preporuku za korištenje LOD metodologije. Kompletan tekst LOD metodologije je dostupan na: http://www.ba.undp.org/content/bosnia_and_herzegovina/bs/home/library/poverty/lod-methodology-for-allocation-of-funds-to-civil-society-organiz.html

Pregled pravne regulative na nivou JLS

- Statut Grada Mostara

Ovaj propis u čl. 43 utvrđuje ovlaštenja za koje je zadužen gradonačelnik kao što su: rješavanja pitanja iz njegove nadležnosti, primjena zakona i propisa višeg nivoa, izvršenje budžeta u skladu sa odlukama Gradskog vijeća.

- Odluka o kriterijima i postupku za raspodjelu sredstava granta namijenjenog za projekte mladih iz proračuna Grada Mostara³

Odluka uređuje kriterije, način i postupak raspodjele sredstava granta namijenjenih za projekte mladih. Realizacija sredstava se vrši u skladu sa odlukom o izvršenju budžeta za pojedinu godinu. Korisnici sredstava iz budžeta prema ovoj odluci mogu biti omladinska udruženja i neformalne grupe mladih uz administrativnu podršku ustanove ili udruženja. Propisan je način formiranja, rada i mandat Komisije za ocjenu i izbor projekata za mlade. Ovaj akt propisuje i obrasce za prijavu projekata na javni poziv kao i period trajanja javnog poziva.

- Odluka o izvršenju budžeta Grada Mostara⁴

U periodu nepostojanja Gradskog vijeća Grada Mostara, Parlament FBiH je donosio budžet i odluku o izvršenju budžeta Grada. U odluci o izvršenju je utvrđeno da se tekući transferi na kontu 614000 određeni u jednom iznosu dodjeljuju na osnovu Odluke o kriterijima i postupku dodjele grantova. Propisano je, također, i da su korisnici transfera dužni dostaviti izvještaje o namjenskom utrošku sredstava, a ukoliko to propuste učiniti neće imati pravo aplicirati za dodjelu sredstava u narednom periodu dok se sredstva ne opravdaju.

Grad Mostar je odluku o usvajanju LOD metodologije usvojio u novembru 2021. g.⁵

³(Gradsko vijeće Grada Mostara, 2011).

⁴(Gradonačelnik Grada Mostara, 2019).

⁵(Gradsko vijeće Grada Mostara, 2021).

Analiza procedura za dodjelu sredstava

Ovaj dio analize je pripremljen pregledom dokumentacije o planiranju i provedbi javnih poziva analizom, odgovora na upitnik kao i dodatnih pojašnjenja iz obavljenih intervjua sa predstavnicima JLS.

Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta

U periodu analize Grad Mostar nije imao nijedan važeći strateški dokument budući da nije imao funkcionalno Gradsko vijeće. Svi dokumenti koji su usmjeravali rad gradske uprave su na razini akcionih planova koje usvaja izvršna vlast tj. gradonačelnik.⁶ Pri izradi razvojnih dokumenata, općenito, u Gradu Mostaru postoji praksa uključivanja OCD, na način da su njihovi predstavnici uključeni u radne grupe.^{7,8} Nevladine organizacije se nisu uključivale u izradu razvojnih dokumenata putem javnog poziva nego odlukom Gradonačelnika. Predstavnici civilnog društva su uključeni pri određivanju prioriteta za finansiranje OCD, premda se određivanje tih prioriteta ne obavlja svake godine.

Priprema i objavljivanje javnog poziva

U periodu analize, javni poziv za finansiranje projekata OCD se raspisivao samo za projekte mladih, dok su za OCD iz drugih oblasti sredstva dodjeljivana mimo javnog poziva. Analiza dodjele sredstava iz budžeta se stoga fokusira na oblast mladih.

1. Javni poziv za raspodjelu sredstava granta namijenjenog za projekte mladih iz budžeta Grada Mostara.

Javni poziv je proveden u dvije godine: 2018. i 2019. g.⁹ Pravni osnov za objavljivanje javnog poziva je sadržan u Zakonu o mladima FBiH i Odluci o kriterijima i postupku za raspodjelu sredstava granta namijenjenog za projekte mladih iz budžeta Grada Mostara. Objavljenje putem web stranice, oglasne ploče, i u sredstvima informisanja.¹⁰ U javnim pozivima nije postojala

⁶ Primjer takvih dokumenata su Strategija integrisanog razvoja Grada Mostar za period 2017-2026 i Strategija kulture: premošćivanje razdvojenosti, 2018-2026.

⁷ Na primjer, Strategiju integrisanog razvoja Grada Mostara su pripremila radna tijela u kojima su bili uključeni predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora. Drugi primjer je izrada lokalnog akcionog plana ravnopravnosti u kojem je uključen i predstavnik OCD. Uvid u Odluku o davanju saglasnosti na imenovanje tima za izradu akcionog plana ravnopravnosti za Grad Mostar, br. 02-05/12, od 24.02.2012. g.

⁸ Na početku perioda analize na području Grada Mostara bilo je registrovano gotovo 800 OCD od kojih je aktivno djelovanje imalo 265 OCD.

⁹ U budžetu za 2020. g. javni poziv je također bio planiran ali je odgođen zbog pandemije COVID-19.

¹⁰ Uvid u Javni poziv za raspodjelu sredstava granta namijenjenog za projekte mladih iz Proračuna Grada Mostara (br. 02-40-7041/18-4, od 24.05.2018. g.).

informacija o minimalnim i maksimalnim iznosima.¹¹ Javni poziv za finansiranje projektnih aktivnosti OCD sadrži jasne kriterije za vrednovanje projektnih ideja.¹² Pravo učesća na javnom pozivu imaju OCD čije je sjedište na području Grada Mostara uz uslov da se projekat provodi na njegovoj teritoriji.¹³ Rok za podnošenje prijave na javni poziv je 15 dana od dana njegovog objavljivanja. Obrasci za pripremu aplikacije na javni poziv nalaze u elektronskoj formi, javno su dostupni i besplatni prema potencijalnim aplikantima.¹⁴ Projektni prijedlog sa kojim se aplikant prijavljuje na javni poziv se podnosi na posebnom obrascu.¹⁵ Odluka o odobrenju sredstava se, također, objavljuje i na Oglasnoj ploči kao i u službenim novinama Grada Mostara.¹⁶ Sa odabranim korisnicima Grad Mostar potpisuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama. Projekti se mogu implementirati i nakon završetka budžetske godine u ukupnom trajanju do 12 mjeseci od odobrenja sredstava.

Ocjena i evaluacija projektnih prijedloga

Komisiju za razmatranje i ocjenu prijave na javni poziv imenuje Gradonačelnik svojom odlukom. U komisiji koja provodi javne pozive za pitanja mladih se imenuju i predstavnici civilnog društva.¹⁷ Komisije za ocjenu projektnih prijedloga pristiglih na objavljeni javni poziv za finansiranje aktivnosti OCD se imenuju svake godine. Članovi komisije prijave pristigle na javni poziv otvaraju na zajedničkoj sjednici i o tome se sačinjava zapisnik. Pri otvaranju pristiglih prijave Komisija obrađuje prijave u smislu ispunjenosti eliminatornih kriterija. Članovi komisije koriste obrasce evaluacije i svaki član komisije bodeuje projekat koji se razmatra. Zbir bodova se unosi u posebnu tabelu i formira se lista bodovanih projekata sa prijedlogom odluke. Izvještaj o svom radu Komisija podnosi Gradonačelniku.¹⁸ Pri donošenju odluke se uvažava mišljenje i prijedlog komisije.

¹¹ Uvid u Javni poziv za raspodjelu sredstava granta namijenjenog za projekte mladih iz Proračuna Grada Mostara (br. 02-40-14844/19, od 03.10.2019. g.).

¹² Ibidem.

¹³ Uvidom u javni poziv utvrđeno je da pravo podnošenja prijave imaju i OCD čije sjedište je na području druge JLS uz uslov da se projektne aktivnosti provode na području Grada Mostara, član I.

¹⁴ Uvid u objavljene javne pozive za 2018. i 2019. g. Obrasci su dostupni na web stranici Grada Mostara i mogu se preuzeti i na pisarnici Grada Mostara.

¹⁵ Uvid u Javni poziv za raspodjelu sredstava granta namijenjenog za projekte mladih iz budžeta Grada Mostara za 2018. g.

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Uvid u Rješenje o imenovanju povjerenstva za ocjenu i odabir projekata za mlade (br. 02-40-7041/18, od 14.05.2018. g.).

¹⁸ Uvid u izvještaj br. 06/2-40-14844/19-25, od 21.11.2019. g. U izvještaju se navodi broj prijave na Javni poziv kao i broj projektnih prijedloga koje je Komisija ocijenila i preporučila za finansiranje.

Dodjela sredstava i provedba projekata

Rezultati javnog poziva sa nazivima OCD kojima je odobreno finansiranje se objavljuju u javnosti putem web stranice Grada Mostara.¹⁹ Odluka o odobravanju sredstava sadrži naziv OCD, naziv projekta i odobreni iznos finansiranja iz budžeta.²⁰ U 2018. g. odobreni iznosi finansiranja su se kretali od 150 KM do 1.860 KM, dok su u 2019. g. odobreni iznosi bili u rasponu od 900 KM do 1.320 KM. Dužina trajanja projekta u kriterijima javnog poziva uslovljena je trajanjem budžetske godine. Učesnicima na javnom pozivu nije omogućen vremenski period za eventualne prigovore i žalbe na odluku o dodijeljenim sredstvima.

Sve OCD kojima je odobreno finansiranje su obavezne podnijeti izvještaj o realizaciji projekta koji sadrži narativni i finansijski dio. Pored finalnog izvještavanja ne postoji obaveza periodičnog izvještavanje o realizaciji projektnih aktivnosti OCD. Sa OCD kojima se odobri finansiranje projektnih aktivnosti se zaključuju ugovori o međusobnim pravima i obavezama. Isplate prema OCD kojima je odobreno finansiranje projekata se vrše jednokratno. Provedba projekata se promoviše u javnosti, bez obaveze spominjanja Grada Mostara koji finansira navedene projekte.

Nadzor nad projektima i analiza rezultata javnog poziva

Monitoring projektnih aktivnosti obavlja Gradonačelnik putem Odjela za društvene djelatnosti Grada Mostara.²¹ Ne postoji poseban tim za monitoring realizacije projekta. Monitoring podrazumijeva samo terensku posjetu u smislu prisustvovanja realizaciji projektnih aktivnosti. Monitoring projekata se ne provodi za svaki pojedinačni projekat. Pozivi od OCD za posjetu projektnim aktivnostima redovno dolaze prema JLS. Monitoringom je obuhvaćena i finansijska realizacija projekta Uposlenik Odjela/Službe sačinjava izvještaj (službenu zabilješku) o izvršenom monitoringu.²² U slučaju potrebe za izmjenom namjene trošenja sredstava, korisnici se pismenim putem obraćaju gradonačelniku putem nadležnog Odjela radi odobrenja promjene namjene. U slučaju nenamjenskog trošenja sredstava ili nedostavljanja izvještaja o namjenskom trošenju sredstava korisnici nemaju pravo aplicirati za dodjelu sredstava na Javni poziv za prvu narednu godinu.²³ Monitoring provedbe projekata koje implementiraju OCD na području JLS se provodi u svakoj godini u kojoj se objavljuje javni poziv.

Analiza uspješnosti realizacije provedenih javnih poziva za dodjelu sredstava OCD i njihovi postignuti rezultati se ne analiziraju svake godine u Gradu Mostaru. OCD kroz način raspodjele i odobravanja visine sredstava, u periodu 2016-2020, koje odobrava JLS ne mogu napraviti značajne

¹⁹ Dostupno na: https://mostar.ba/konkursi_citanje/javni-poziv-grantovi-za-projekte-mladih-8015.html

²⁰ Uvid u odluku o raspodjeli sredstava granta namijenjenih za projekte mladih iz budžeta Grada Mostara (br. 06/2-40-7041/18-21, od 10.07.2018. g.).

²¹ Monitoring se provodi putem resornih službi za odgoj, obrazovanje, mlade i sport te kulturu. Riječ je ukupno o četiri zaposlenika iz tih službi.

²² Uvid u izvod iz zapisnika (br. 06/02-40-7041/25, od 06.11.2018. g.).

²³(Gradonačelnik Grada Mostara, 2019, čl. 5).

promjene u lokalnoj zajednici niti dati doprinos zadovoljenju potreba krajnjih korisnika u svojim projektima.

Uporedni prikaz postojećih praksi sa LOD metodologijom

Mostar	Naziv aktivnosti	Ispunjenost	Preporuka
Korak I: Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta			
1	Prioriteti za finansiranje u JLS se određuju na temelju strateških razvojnih dokumenata i ciljeva.	ne	U određivanju prioriteta oblasti za pripremu javnog poziva koristiti strateške dokumente koji se odnose na JLS
2	Informacija o utvrđenim strateškim prioritetima za finansiranje šalje u javnost putem web stranice, saopštenja, izjava za medije.	ne	O utvrđenim prioritetnim oblastima za finansiranje putem javnog poziva informisati sve zainteresovane strane.
3	Pri izradi razvojnih dokumenata JLS uključeni i predstavnici civilnog društva.	da	
4	Predstavnici civilnog društva uključeni u radne grupe pri izradi razvojnih dokumenata.	da	
5	Pored strategije razvoja JLS za određivanje prioriteta oblasti se koriste i drugi strateški dokumenti, npr: sektorske strategije (sporta, mladih, itd.), planovi za zaštitu okoliša i dr.	ne	Prilikom određivanja prioriteta oblasti za finansiranje putem javnog poziva koristiti sve relevantne strateške dokumente u JLS
6	Predstavnici civilnog društva su uključeni u određivanje prioriteta oblasti za finansiranje projektnih aktivnosti OCD.	da	
7	Određivanje prioriteta oblasti za dodjelu sredstava OCD za provedbu projektnih aktivnosti se provodi svake godine.	ne	Prioritetne oblasti za finansiranje putem javnog poziva utvrđivati na godišnjem nivou
8	Uvažavaju se prijedlozi predstavnika civilnog društva u određivanju prioriteta oblasti za finansiranje projektnih aktivnosti OCD.	da*	
Korak II: Priprema i objavljivanje javnog poziva			
9	Javni poziv za finansiranje projektnih aktivnosti OCD objavljuje putem web stranice, oglasne ploče, u medijima.	da	
10	Javni poziv po objavljivanju traje minimalno 4 sedmice.	15 dana	U javnom pozivu propisati rok od 4 sedmice za podnošenje prijave projekta
11	U objavi javnog poziva se utvrđuje mogući raspon vrijednosti projekata tj. minimalna i maksimalna vrijednost projekta koji se može odobriti za finansiranje	ne	U objavi javnog poziva za finansiranje prijedloga projekata OCD odrediti donju i gornju granicu za dodjelu sredstava prema OCD za jedan projektni prijedlog
12	OCD imaju mogućnost predložiti projekte više vrijednosti i dužeg trajanja (prateći budžetsku godinu) od propozicija navedenih u javnom pozivu.	ne	
13	JLS objavljuje jedinstveni javni poziv za finansiranje projektnih aktivnosti svih OCD na području JLS tokom jedne godine	da*	
14	Javni poziv za finansiranje projektnih aktivnosti OCD sadrži jasne kriterije za vrednovanje projektnih ideja.	da	
15	Javni poziv za finansiranje projektnih aktivnosti OCD u JLS provodi svake godine	ne	Javni poziv za finansiranje projektnih prijedloga OCD objavljivati i provoditi svake godine
16	Pravo učešća na javnom pozivu imaju OCD izvan područja JLS iz cijele BiH, registrovane u skladu za zakonom.	ne	U javnom pozivu za finansiranje projektnih prijedloga svim OCD registrovanim u skladu sa zakonima u BiH omogućiti učešće i podnošenje prijave projektnih prijedloga uz uslov da se projektne aktivnosti izvode na području JLS
17	Neophodni obrasci za pripremu aplikacije na javni poziv nalaze u elektronskoj formi, javno dostupni i besplatni prema potencijalnim aplikantima.	da	
Korak III: Ocjena / evaluacija projektnih prijedloga OCD			
18	Odluka o imenovanju komisije za ocjenu projektnih prijedloga za javni poziv za finansiranje aktivnosti OCD se komunicira sa javnošću: oglasna ploča, web stranice, službene novine.	ne	Osigurati transparentno objavljivanje rješenja o imenovanju članova Komisije za ocjenu i odabir prijave projektnih prijedloga OCD na javni poziv za finansiranje
19	U ocjenu projektnih prijedloga pristiglih na objavljeni javni poziv za finansiranje aktivnosti OCD uključeni i predstavnici civilnog društva.	da	
20	Svaka OCD sa područja JLS ima priliku kandidovati svog predstavnika za člana komisije za ocjenu projektnih prijedloga.	da	
21	Komisije za ocjenu projektnih prijedloga pristiglih na objavljeni javni poziv za finansiranje aktivnosti OCD imenuju svake godine	da	
22	Komisija za ocjenu projektnih prijedloga sačinjava pisani izvještaj o provedenoj proceduri ocjenjivanja pristiglih prijave OCD na objavljeni javni poziv	da	
23	Ocjena komisije u postupku pregleda projektnih prijedloga se uvažava pri donošenju konačne odluke o finansiranju projektnih aktivnosti OCD.	da	

Mostar	Naziv aktivnosti	Ispunjenost	Preporuka
Korak IV: Dodjela sredstava i provedba projekata			
24	Rezultati javnog poziva sa nazivima OCD kojima je odobreno finansiranje objavljuju u javnosti (npr. web portal, službene novine, Oglasna ploča, mediji).	da	
25	Rezultati javnog poziva koji sadrže odobrene iznose finansiranja za OCD objavljuju javno (npr. web portal, službene novine, Oglasna ploča, mediji).	da	
26	Dužina trajanja projekta u kriterijima javnog poziva uslovljena je trajanjem budžetske godine, tj. najviše 12 mjeseci	da	Neophodno je u tekstu javnog poziva navesti i minimalno trajanje pojedinačnih projekata.
27	Učesnicima na javnom pozivu omogućen je vremenski period za eventualne žalbe na odluku o dodijeljenim sredstvima.	ne	Omogućiti pravo podnošenja žalbe na rezultate javnog poziva za finansiranje projektnih prijedloga. Podnosiocze žalbe obavijestiti o ishodu pisanim putem.
28	Izveštavanje o provedbi projekta obavezno za sve OCD kojima je odobreno finansiranje putem javnog poziva.	da	
29	Izveštavanje o provedbi projekta od strane OCD uključuje i narativni (opisni) i finansijski dio realizacije projekta.	da	
30	Pored finalnog izvještavanja postoji i periodično izvještavanje o realizaciji projektnih aktivnosti OCD kojima je odobreno finansiranje iz budžeta.	ne	Osigurati usklađenost periodičnih finansijskih izvještaja sa stepenom realizacije projekta, a na temelju budžeta projekta navedenog u ugovoru sa OCD
31	OCD kojima je odobreno finansiranje putem javnog poziva potpisuju ugovori o realizaciji predloženih projekata.	da	
32	Isplate prema OCD kojima je odobreno finansiranje projekata realizuju u tranšama (višekratnim isplatama) tokom trajanja projekta.	ne	Isplate za OCD kojima je odobreno finansiranje projektnih prijedloga vršiti višekratno, u skladu sa dinamikom realizacije projektnih aktivnosti
33	Provedba projekata kojima je odobreno finansiranje se promovise u javnosti (npr: web stranica, mediji).	da	
34	U promociji implementacije projekta se obavezno navode nazivi donatora koji su finansijski podržali/ omogućili provedbu projekta	ne	U sklopu promocije projekta osigurati navođenje imena svih donatora za finansiranje projekta
35	Kroz promociju projekata se objavljuju i ostvareni / postignuti rezultati implementacije projekta.	da	
Korak V: Nadzor nad projektima i analiza rezultata javnog poziva			
36	Provodi se monitoring realizacije projektnih aktivnosti OCD kojima je odobreno finansiranje projekta putem budžetskih sredstava.	da	
37	Monitoring realizacije projektnih aktivnosti se provodi više puta tokom trajanja projekta.	ne	Ugovorom o finansiranju projektnog prijedloga osigurati i obavezu višekratnih aktivnosti praćenja (monitoringa) realizacije projektnih aktivnosti u skladu sa projektnom dokumentacijom.
38	Monitoring realizacije projekta podrazumijeva i monitoring finansijske implementacije projekta.	da	
39	Komisija za praćenje (monitoring) provedbe projekta OCD sačinjava izvještaj o izvršenom monitoringu.	da	
40	Monitoring se provodi putem terenske posjete realizaciji projektnih aktivnosti OCD koja implementira projekat podržan od strane JLS.	ne	Prilikom monitoringa primjenjivati različite metode monitoringa uz obavezne terenske posjete realizaciji projektnih aktivnosti.
41	Rezultati praćenja monitoringa provedbe projekta OCD, u slučaju da su nezadovoljavajući, utječu na pravo učešća tih OCD u narednim godinama.	da	
42	Praćenje (monitoring) provedbe projekata koje implementiraju OCD na području JLS se provodi svake godine po svakom objavljenom javnom pozivu.	da	
43	Praćenjem (monitoringom) provedbe obuhvaćeni svi projekti kojima je odobreno finansiranje putem javnog poziva.	ne	Provoditi monitoring svih projekata odobrenih u okviru javnih poziva.
44	Provodi se analiza uspješnosti realizacije javnog poziva za finansiranje projekata OCD.	ne	o okončanju realizacije projekata i predaji izvještaja o realizaciji od strane OCD u JLS provesti analizu uspješnosti javnog poziva.
45	Rezultati analize provedenog javnog poziva za raspodjelu finansijskih sredstava prema OCD su dostupni javnosti (npr. putem web stranice, itd.)	ne	Sažetak analize uspješnosti godišnjeg javnog poziva objaviti na web stranici JLS
46	Rezultati analize provedenog javnog poziva se koriste u pripremi i implementaciji narednih javnih poziva.	ne	U toku pripreme novog javnog poziva u JLS koristiti naučene lekcije i stečena iskustva iz prethodnih javnih poziva kao i rezultati analize uspješnosti.
47	Da li se provedeni javni pozivi za dodjelu sredstava OCD i njihovi postignuti rezultati analiziraju svake godine?	ne	U toku pripreme novog javnog poziva, posebno u dijelu planiranja sredstava i definisanja prioriteta za finansiranje, koristiti rezultati analize uspješnosti.

*Grad Mostar je u posmatranom periodu objavljivao samo javni poziv za finansiranje projekata omladinskih udruženja i to samo u 2018. i 2019.godini

Kvantitativna analiza dodijeljenih sredstava

Iz podataka o izvršenju budžeta Grada Mostara i prateće dokumentacije sačinjena je kvantitativna analiza čiji se glavni nalazi prezentuju u nastavku. Naredna tabela sadrži podatke o veličini budžeta i tekućim grantovima prema OCD u Gradu Mostaru u periodu 2016-2020. Uočava se da je kumulativni budžet za period 2016-2020 iznosio 265mil KM, počevši od 46mil KM u 2016. do 56,6mil KM u 2020. g. U istom periodu direktna izdvajanja prema OCD²⁴ su iznosili oko 7,5 mil KM. Analizom relativnih udjela finansijskih izdvajanja za OCD iz budžeta Grada Mostara u periodu 2016-2020, dolazi se do saznanja da se udio ukupnih izdvajanja, za cijeli period analize, kreće oko 2,8% akumuliranog budžeta što je iznad prosjeka partnerskih JLS za 0,3 postotna boda. Udio finansijskih izdvajanja za OCD posmatran kroz vrijeme otkriva prisustvo varijabilnosti koja indicira na promjenu opće finansijske podrške za rad OCD u Mostaru. To pokazuje relativnu promjenjivost značaja finansiranja OCD, u odnosu na druge javne rashode, u ukupnom budžetu Grada Mostara. Uočena je negativna korelacija između promjene budžeta i izdvajanja za OCD. Udio finansijskih izdvajanja za OCD u 2020. g. je smanjen za oko 1,3 procentna boda u odnosu na 2016. g., ili za oko 350.000 KM. Najmanji udio je u 2020. g., iznosi 2,2% budžeta, a najveći u 2016. g. sa oko 3,5% budžeta.

Tabela 2 - Veličina budžeta, izdvajanja za OCD, Grad Mostar, 2016-2020, KM

	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
Ostvareni budžet (ukupni rashodi)	46,056,760	54,638,347	54,391,218	53,401,568	56,608,028	265,095,921
Ukupno za OCD	1,596,379	1,371,529	1,638,010	1,599,073	1,248,856	7,453,846
Udio OCD u budžetu (%)	3.5%	2.5%	3.0%	3.0%	2.2%	2.8%

U sljedećoj tabeli su prikazane promjene u iznosima finansijskih izdvajanja za OCD u Gradu Mostaru, posmatrane kroz cijeli period analize, od 2016. do 2020. g. Ukupni budžetski rashodi i izdaci su bilježili stalan rast povećavši se za 23% u 2020. g. u odnosu na 2016. g. Međutim, tekući transferi za OCD se u 2020. g. smanjuju za 22% spram veličine u 2016. g. To ukazuje na divergentna kretanja trendova tekućih izdataka za OCD u odnosu na povećanje budžeta što nije dobar pokazatelj statusa civilnog društva u Mostaru.

Tabela 3 - Horizontalna analiza izdvajanja za OCD, Grad Mostar, 2016-2020, (%)

	2016	2017	2018	2019	2020
Ostvareni budžet (ukupni rashodi)	100%	119%	118%	116%	123%
Ukupno za OCD	100%	86%	103%	100%	78%

²⁴ Riječ je o pet kategorija OCD opisanih u odjeljku o metodološkom pristupu za ovu analizu.

Naredna tabela sadrži podatke o finansijskim izdvajanjima za pojedine kategorije OCD koje su u fokusu ove analize. Ukupna izdvajanja iznose oko 7,5 mil KM, a najveća su zabilježena u 2018. g. sa iznosom od oko 1,6 mil KM. Razmatranje pojedinih kategorija OCD otkriva da su najveća izdvajanja na OCD iz oblasti sporta, oko 4,2 mil KM u periodu 2016-2020. Potom po visini izdvajanja slijede ostale OCD i boračke organizacije sa preko 1,2mil KM i 985.000 KM, zatim slijedi oblast kulture i na kraju mladi, sa izdvajanjima od oko, redom, 812.000 KM i 208.000 KM.

Tabela 4 - Visina izdvajanja za kategorije OCD, Grad Mostar, 2016-2020, KM

Kategorije OCD	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
Boračke organizacije	204,267	195,466	193,700	195,800	196,550	985,783
Sportska udruženja	1,016,400	791,800	837,850	859,150	683,350	4,188,550
Mladi	99,441	38,925	25,116	25,000	19,490	207,972
Kultura	110,188	87,075	269,050	251,460	95,175	812,948
Ostale OCD	166,083	258,263	312,294	267,663	254,291	1,258,594
Ukupno za OCD	1,596,379	1,371,529	1,638,010	1,599,073	1,248,856	7,453,846

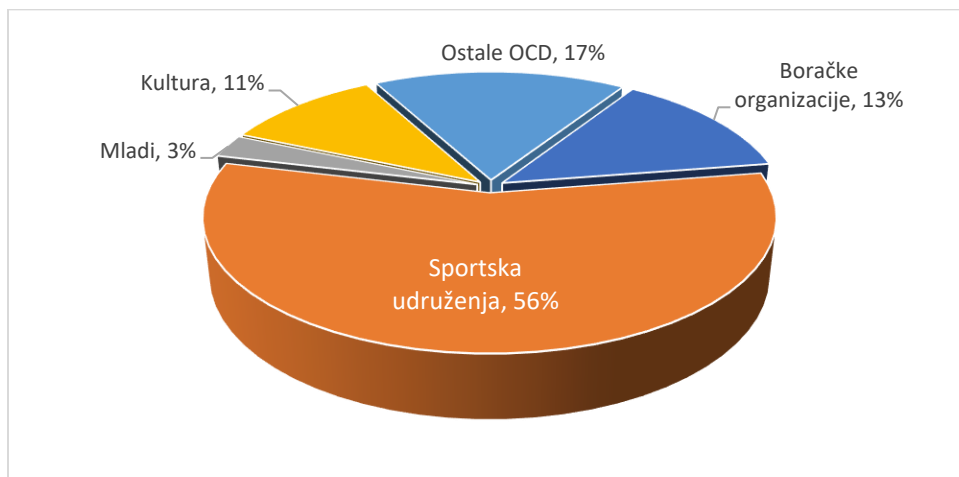
Analiza strukture dodijeljenih finansijskih sredstava prema pojedinim kategorijama OCD, predstavljena u tabeli koja slijedi, ukazuje nabitnu promjenu u strukturi finansiranja na početku perioda, u 2016. g., i na kraju posmatranog perioda, u 2020. g. Premda je najveći udio u ukupnim sredstvima za OCD u 2016. g. dodijeljen za sportske organizacije, oko 64% sredstava, ipak na kraju perioda njihov udio se smanjuje na 55%. Udio boračkih udruženja je zabilježio porast sa 13%, u 2016. g., na 16% u 2020. g. To upućuje na povećanje značaja boračkih udruženja u odnosu na sportske organizacije u ovoj JLS. Sličnu poziciju imaju i OCD za pitanja mladih, njihov udio je sa 6% u ukupnim finansijskim sredstvima u 2016. g. umanjen na 2%. Oblast mladih se tako finansira sa najmanje sredstava u odnosu na druge vrste OCD tokom cijelog perioda. Oblast kulture stagnira, na kraju perioda sa oko 8% udjela se gotovo vratila na početni udio od 7%, premda je značajno varirala u tom intervalu. Udio izdvajanja za ostale OCD se znatno povećao sa 10% u 2016. g. na 20% u 2020. g.

Tabela 5 - Vertikalna analiza dodjele sredstava kategorijama OCD, Grad Mostar, 2016-2020, (%)

Kategorije OCD	2016	2017	2018	2019	2020
Boračke organizacije	13%	14%	12%	12%	16%
Sportska udruženja	64%	58%	51%	54%	55%
Mladi	6%	3%	2%	2%	2%
Kultura	7%	6%	16%	16%	8%
Ostale OCD	10%	19%	19%	17%	20%
Ukupno za OCD	100%	100%	100%	100%	100%

Analizom strukture kumulativnih udjela OCD u posmatranom periodu, što je predstavljeno na sljedećem grafikonu, uočava se prosječni udio finansiranja sportskih udruženja sa više od polovine (56%) sredstava u ukupnim tekućim transferima prema OCD, za cijeli period. Potom slijede ostale OCD i boračka udruženja sa prosječnim udjelima od, redom, 17% i 13%, te oblast kulture i mladih sa prosječnim udjelima od 11% i 3%.

Grafikon 2 - Prosječni udjeli OCD u periodu 2016-2020, Grad Mostar, (%)

Iz analize dodjele sredstava prema pojedinim kategorijama OCD u Gradu Mostaru u odnosu na početak perioda, tj. 2016. g. uočava varijabilan trend, vidljiv u sljedećoj tabeli. Na kraju perioda, u 2020. g. ukupna izdvajanja sredstava za OCD u Gradu Mostaru su smanjena za oko 22% u odnosu na 2016. g. Istodobno, relativni udjeli između pojedinih kategorija OCD su se kretali u različitim smjerovima. Tako su sportska udruženja i boračke organizacije doživjele pad finansiranja u odnosu na 2016. g. Udruženjima iz oblasti kulture su u 2018. i 2019. g. su dodijeljena znatno veća sredstva nego na početku perioda, premda su u 2020. g. pretrpjela pad finansiranja. Najveća promjena u vidu pada finansiranja je evidentna kod udruženja za pitanja mladih čije finansiranje je smanjeno za 4/5 u odnosu na 2016. g. Jedino povećanje finansiranja je primjetno u kategoriji ostalih OCD.

Tabela 6 - Horizontalna analiza dodjele sredstava kategorijama OCD, Grad Mostar, 2016-2020,

Kategorije OCD	2016	2017	2018	2019	2020
Boračke organizacije	100%	96%	95%	96%	96%
Sportska udruženja	100%	78%	82%	85%	67%
Mladi	100%	39%	25%	25%	20%
Kultura	100%	79%	244%	228%	86%
Ostale OCD	100%	156%	188%	161%	153%
Ukupno za OCD	100%	86%	103%	100%	78%

Dodjela finansijskih sredstava prema OCD u Gradu Mostaru iskazana prema broju stanovnika u toj JLS analizirana je u narednoj tabeli. Prosječan broj stanovnika u periodu 2016-2020 u Gradu Mostaru je oko 105.000 osoba. Budžetski rashodi i izdaci po stanovniku iznose oko 503 KM.²⁵ Tekući transferi za OCD po stanovniku iznose u prosjeku 14 KM.²⁶

Tabela 7 - Finansiranje OCD i stanovništvo u Gradu Mostaru, 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020	Srednja vrijednost
JLS broj stanovnika	105,661	105,417	105,371	105,203	105,074	105,345
Budžetski izdaci po stanovniku, KM	436	518	516	508	539	503
Grantovi za OCD po stanovniku, KM	15	13	16	15	12	14

Načini dodjele sredstava prema OCD na godišnjem nivou se mogu vidjeti u donjoj tabeli. U svim godinama je prisutna, gotovo isključivo, direktna dodjela sredstava. Javni pozivi za dodjelu sredstava sa projektnim pristupom su provedeni u 2018. i 2019. g. u iznosima od 10.000 KM. Javni poziv bez projektnog pristup kao metod dodjele finansijskih sredstava nije zabilježen u Mostaru.

Tabela 8 - Godišnji načini dodjele sredstava u Gradu Mostaru, 2016-2020, KM

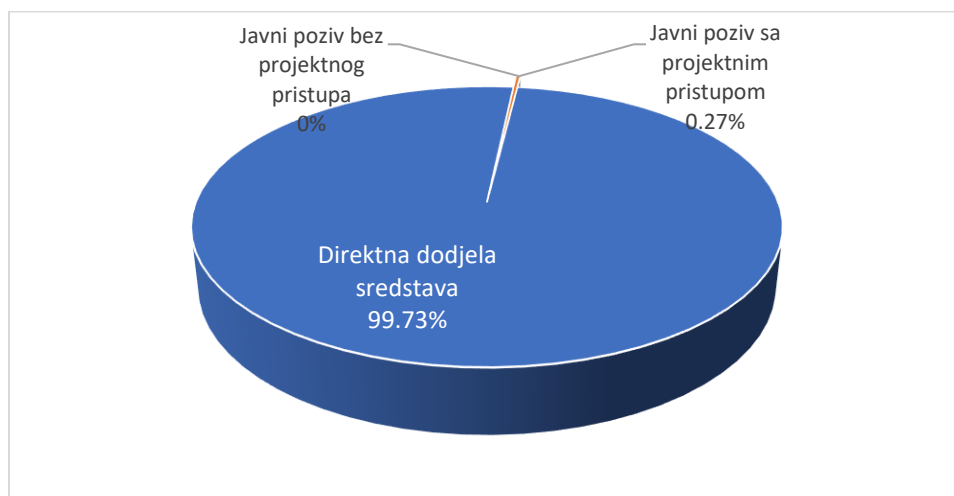
Način dodjele	2016	2017	2018	2019	2020
Direktna dodjela sredstava	1,596,379	1,371,529	1,628,010	1,589,073	1,248,856
Javni poziv sa projektnim pristupom	0	0	10,000	10,000	0
Javni poziv bez projektnog pristupa	0	0	0	0	0

Ukupna izdvajanja za OCD u Gradu Mostaru od oko 7,5milKM u periodu 2016-2020 prema načinu dodjeljivanja su predstavljena na sljedećem grafikonu. Veći dio finansijskih sredstava (99,7% ili 7,4 mil KM) dodijeljen je direktnom metodom. Putem javnog poziva sa projektnim pristupom dodijeljeno je 0,3% sredstava ili 20.000 KM. Primjenom javnog poziva bez projektnog pristupa nisu dodjeljivana sredstva.

²⁵ Medijana budžetskih rashoda po stanovniku je 516 KM.

²⁶ Medijana tekućih transfera po stanovniku je 15 KM.

Grafikon 3– Kumulativni prikaz načina dodjele sredstva u Gradu Mostaru, 2016-2020, (%)

Prosječno finansiranje OCD prema kategorijama u svakoj godini u razdoblju 2016-2020 donosi naredna tabela. Najviši prosječni iznos finansiranja po jednoj OCD je u kategoriji sportskih udruženja, a najniži u kategoriji boračkih organizacija. To znači da se u prosjeku projektni prijedlozi većeg sadržaja i broja projektnih aktivnosti mogu realizirati u oblasti sportskih udruženja, dok su u kategoriji boračkih organizacija najprisutniji projekti vrlo skromne finansijske podrške. Prosječno finansiranje po jednoj OCD iznosi oko 6.380 KM. Međutim, mnogo realnija ocjena se dobije ukoliko se prosječno finansiranje izrazi bez sportskih udruženja budući da se u toj kategoriji nalazi i tranša za sportski savez koja se dodjeljuje na mjesečnom nivou i kreće se od 58.300 KM u 2016. g. do 63.600 KM u 2020. g. U tom slučaju, dakle bez sportskih udruženja, prosječno finansiranje po jednoj OCD iznosi 1.940 KM. Imajući u vidu administrativne troškove OCD niska prosječna izdvajanja za OCD se smatraju slabošću pristupa finansiranja u gradu Mostaru. Značajan dio finansiranja OCD se provodi dodjelom mjesečnih finansijskih dotacija (tranše).

Tabela 9 - Prosječna finansijska izdvajanja, godišnji iznosi i vrste OCD, 2016-2020, KM

Kategorije OCD	2016	2017	2018	2019	2020	srednja vrijednost
Boračke organizacije	1,301	1,348	1,374	1,350	1,374	1,350
Sportska udruženja	20,328	26,393	20,435	20,955	32,540	24,130
Mladi	3,551	2,163	930	962	1,624	1,846
Kultura	2,825	2,073	4,204	3,493	1,983	2,916
Ostale OCD	1,373	1,688	1,964	1,694	1,589	1,662
Godišnja srednja vrijednost	2,099	1,881	3,084	2,593	1,786	6,381

Osvrt na izvještaje o provedenoj finansijskoj reviziji

U periodu 2016-2020 Grad Mostar je jedanput predmet finansijske revizije Ureda za reviziju institucija u FBiH u 2018. g. U izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji²⁷ navedeno je da se tekući transferi planirani u budžetu u objedinjenom iznosu i neraspoređeni po korisnicima prilikom donošenja budžeta dodjeljuju korisnicima u skladu sa internim aktima. Posebno je istaknuta preporuka za utvrđivanje procedura dodjele sredstava za tradicionalne manifestacije iz oblasti kulture, a u skladu sa Odlukom o izvršenju Budžeta Grada Mostara.

Zaključak

U periodu analize Grad Mostar je provodio javne pozive samo za projekte mladih. Finansiranje ostalih OCD se obavljalo direktnim metodom, putem odluke Gradonačelnika. Pravni okvir za dodjelu finansijskih sredstava u Gradu Mostaru nije optimalan niti odgovara potrebama civilnog društva budući da, pored općih akata kao što su Statut Grada i odluka o izvršenju budžeta, sadrži samo jedan pravni akt za dodjelu sredstava u oblasti mladih dok su ostale kategorije OCD u tom smislu zanemarene. Udio budžetskih izdvajanja za OCD iznosi oko 2,8%. I pored visokog udjela izdvajanja za OCD u budžetu Grada Mostara, prosječni iznosi po jednoj OCD, kada se izuzmu sportska udruženja, su relativno niski, oko 1.940 KM. Razlog tome je, dijelom, u postojanju znatnog broja OCD koja se bave istom djelatnošću a dodjeljuju im se posebna finansijska sredstva. Najveći dio sredstava se dodjeljuje sportskim udruženjima a najmanji OCD za pitanja mladih. U primjeni izrazito dominira metod direktne dodjele sredstava prema OCD. Postojeći način raspodjele i visina sredstava koje odobrava partnerska JLS ne može napraviti značajne promjene u lokalnoj zajednici niti dati doprinos zadovoljenju potreba krajnjih korisnika.

Preporuke

- Finansiranje OCD u JLS se određuje na temelju strateških razvojnih dokumenata i ciljeva. U tom smislu potrebno je donijeti Strategiju razvoja Grada Mostara i druge relevantne strateške dokumente.
- Napustiti praksu direktne dodjele sredstava za OCD i veći dio sredstava za OCD dodjeljivati putem javnog poziva na projektnoj osnovi.
- Određivanje prioriteta za dodjelu sredstava OCD vršiti na godišnjem nivou.
- Javni poziv za finansiranje projektnih aktivnosti OCD provoditi svake godine (do sada je bio slučaj da se javni poziv provodi samo za projekte mladih) u skladu sa LOD metodologijom.

²⁷(Ured za reviziju institucija u FBiH, 2021).

- U javnom pozivu za finansiranje projektnih aktivnosti OCD odrediti minimalne i maksimalne iznose kao i minimalno i maksimalno trajanje projekata OCD.
- Rok za prijavu projekata na javni poziv povećati sa 15 dana na 4 sedmice.
- Omogućiti učešće OCD na javnom pozivu koje su registrovane u BiH, u skladu sa zakonom, uz uslov da se projekte aktivnosti provode na području Grada Mostara.
- Odluku o imenovanju komisije za ocjenu projektnih prijedloga za javni poziv za finansiranje aktivnosti OCD komunicirati sa javnošću putem web stranice i na druge načine.
- Aplikantima na javni poziv omogućiti period za prigovore nakon objave odluke o odobravanju sredstava za finansiranje projektnih aktivnosti.
- U ugovorima o pravima i obavezama koji se zaključuju nakon donošenja odluke o dodjeli sredstava uključiti klauzulu koja obavezuje OCD na periodično izvještavanje o realizaciji projekta i isplatu sredstava u tranšama, posebno za projekte veće vrijednosti.
- Imenovati tim za monitoring implementacije odobrenih projekata OCD. Timu za monitoring osigurati adekvatnu obuku u oblasti monitoringa. Vršiti redovan finansijski i programski monitoring i obavljati redovne monitoring posjete i sačinjavati monitoring izvještaje.
- Provoditi analizu rezultata postignutih realizacijom javnog poziva a rezultate te analize koristiti u pripremi budućih javnih poziva.
- Napustiti praksu finansijske podrške putem tekućih transfera neprofitnim organizacijama koja se usmjerava prema budžetskim korisnicima iz različitih oblasti: obrazovanje, kultura, socijalna pitanja, itd.
- Povećati pojedinačne iznose finansiranja OCD kako bi se omogućila realizacija konkretnih projektnih aktivnosti sa specifičnom koristi za građane.
- Integracija pojedinih OCD, naročito u kategoriji ostalih OCD, bi mogla dovesti do većeg izdvajanja finansijskih sredstava, zbog smanjenja administrativnih troškova i do pružanja kvalitetnijih usluga korisnicima